

Position Paper – Commissiedebat Financiële Markten

1 juli 2026

Banken maken dagelijks sparen, investeren, ondernemen en verduurzamen mogelijk. Juist in geopolitiek onzekere tijden is een stabiele, innovatieve en maatschappelijk betrokken financiële sector onmisbaar. Het versterken van de Europese concurrentiekracht en het laten groeien van onze economie vragen gerichte keuzes van zowel Europese als Nederlandse beleidsmakers. Daarover brengen wij richting het Commissiedebat Financiële Markten graag het volgende onder de aandacht.

Europese banken kunnen honderden miljarden euro's extra investeren in Europese bedrijven. Dan moeten regelgeving en toezicht wel beter aansluiten op het versterken van concurrentiekracht en groei. De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) steunt daarom het kabinet in hun wens om snel vervolgstappen te zetten richting een Savings and Investment Union (SIU) en zijn positief over het feit dat Nederland deelneemt aan de E6-kopgroep om haast te maken van een geïntegreerde Kapitaalmarkt. Volgens een recente studie over de concurrentiekracht van Europese banken door consultancybureau Oliver Wyman, opgesteld in opdracht van de Europese Bankenfederatie, blijkt dat de extra jaarlijkse investeringsbehoefte in Europa momenteel rond de €1,4 biljoen bedraagt¹.

Bankfinanciering blijft daarvoor de komende jaren cruciaal. Banken worden nu in toenemende mate beperkt om hun kredietverlening uit te breiden en productieve langetermijninvesteringen (verduurzaming van gebouwen, transportmiddelen of nieuwe technologieën) te ondersteunen. We moeten nu de dosering goed krijgen: behoud van de stabiliteit van banken en gelijktijdig betere ondersteuning van de economische groei.

De Europese Commissie (EC) werkt al aan vereenvoudiging en harmonisatie van EU-wetgeving voor financiële instellingen. Om maatregelen te nemen heeft de EC een consultatie uitgeschreven over versterking van het concurrentievermogen van de Europese bancaire sector. De NVB vindt de reactie van het ministerie van Financiën, opgesteld in afstemming met DNB, op de consultatie constructief, maar op sommige punten nog te terughoudend. In de vervolgesprekken met de Europese Commissie richting het bankenpakket van 2027 benoemen wij daarom de volgende punten ([onze consultatiereactie](#)ⁱⁱ):

Aanbevelingen voor een grotere rol van banken in Europese groei

Concurrerende Europese banken

De stabiliteit van Europese banken is aanzienlijk verbeterd sinds 2008. Tegelijkertijd is wetgeving steeds complexer geworden en is er een stapeling van extra regels bovenop internationale standaarden. Hierdoor is de Europese bankenmarkt onnodig gefragmenteerd. Dat hindert de Europese concurrentiekracht. Europese banken kunnen hierdoor moeilijker concurreren met banken uit bijvoorbeeld de Verenigde Staten en China. Ook vallen banken onder zwaardere regulering dan fintechs, BigTechs en andere niet-bancaire financiers, terwijl zij vaak vergelijkbare diensten aanbieden. Dit verstoort concurrentie en innovatie.

Uniforme regels maken grensoverschrijdend bankieren eenvoudiger en versterken de Europese financiële markten en de economie. Nederlandse bedrijven en consumenten profiteren daarvan via ruimere en goedkopere financiering. Daarvoor is wel nodig dat harmonisatie niet leidt tot extra juridische complexiteit en dat regels in alle lidstaten gelijk worden uitgelegd en toegepast. Nationale verschillen in insolventierecht en belastingregels belemmeren nu nog de vrije inzet van kapitaal en liquiditeit binnen Europese bankgroepen. Dit fragmenteert de bankenmarkt, waardoor financiering duurder en minder efficiënt wordt. ***De NVB pleit voor eenvoudiger, beter geharmoniseerde regels en minder rapportagelasten, met risicogebaseerde eisen die de stabiliteit behouden. Daarbij moet het principe “same activity, same risk, same rules” consequent gelden voor vergelijkbare activiteiten.***

Stop met extra nationale en Europese ‘gold plating’ op bankenregels

In de Kamerbrief ‘Voortgang nieuwe aanpak regeldruk voor ondernemers’ kondigde het kabinet-Schoof aan bestaande regels te schrappen of te vereenvoudigen. Ook in het nieuwe coalitieakkoord staat de ambitie om onnodige nationale koppen op Europese regels te schrappen. Wij pleiten ervoor dat Nederland zich inzet om Europese toevoegingen aan internationale afspraken (Basel) te verwijderen. De NVB is daarnaast benieuwd naar de voortgang bij het schrappen van nationale koppen voor de financiële sector. De eerder gedeelde inventarisatie lijkt zich vooral te richten op het verminderen van regeldruk vanuit (nieuwe) EU-regelgeving. ***De NVB vraagt het kabinet daarom om nationale koppen in Nederlandse wetgeving voor de financiële sector concreet af te bouwen en zich ervoor in te zetten dat Europa dat ook doet. Bij nieuwe regels zou standaard een ‘competitiveness check’ toegepast moeten worden.***

Rol toezichthouder in een gelijk speelveld

EU-wetgeving kan een gelijk speelveld en schaalvoordelen versterken, maar in de uitvoering ontstaat vaak alsnog nationaal onderscheid. ***Hierdoor zijn regels soms gelijk op papier, maar niet in de praktijk, bijvoorbeeld door strengere interpretatie, aanvullende eisen en uiteenlopende toepassing door toezichthouders.*** Verschillen in uitleg door DNB, in vergelijking met bijv. BaFin (D) of ACPR (FR) worden door het kabinet of de toezichthouder niet altijd gezien als nationale kop, terwijl zij wel kunnen leiden tot onzekerheid en concurrentienadelen voor banken die zich in Nederland willen vestigen. ***De NVB pleit er daarom voor dat toezichthouders in Nederland en Europa bij hun taakuitoefening meer rekening houden met de gevolgen voor het concurrentie- en innovatievermogen van de financiële sector.***

De NVB ziet ook uit naar de Kamerbrief “Internationale vergelijking kosten financieel toezicht”. Zonder overheidsbijdrage komen toezichtskosten nu volledig bij de financiële sector terecht. Ook is door afwezigheid van een overheidsbijdrage geen prikkel voor de toezichthouder om de toezichtskosten te beperken. Dit leidt tot hogere kosten dan in andere Europese landen, raakt het gelijke speelveld en raakt daardoor ook het vestigingsklimaat.ⁱⁱⁱ

Wat banken nodig hebben voor een weerbare bancaire sector

Juist in de huidige geopolitieke context is een sterke, weerbare en concurrerende bancaire sector van groot belang. Internationale spanningen zorgen voor economische onzekerheid, verstoringen in handelsketens en druk op huishoudens en bedrijven. Banken spelen een belangrijke rol in het opvangen van die schokken en ondersteunen klanten en daarmee de economie waar nodig. Zoals de NVB onlangs ook toelichtte in het *Rondetafelgesprek over de situatie in Iran en de daaropvolgende economische gevolgen* staan banken in nauw contact met klanten om risico's tijdig te signaleren en waar nodig ondersteuning te bieden^{iv}. Dat vraagt om een financieel sterke, innovatieve en toekomstbestendige financiële sector.

De NVB benadrukt hierbij het belang van sterke banken die zijn geworteld in Nederland. De sector denkt graag mee over oplossingen die maatschappelijke belangen versterken én ruimte geven aan een sterke Europese financiële markt, bijvoorbeeld via een marktversterkende Nationale Investeringsinstelling. Tegelijkertijd zit de kracht van de Nederlandse bankensector juist ook in het vermogen om Europees te concurreren en internationaal mee te groeien. Meer Europese samenwerking en concurrentie zorgen voor schaal, innovatiekracht en investeringen in digitale veiligheid en weerbaarheid. Daar profiteren consumenten, ondernemers en de economie ook weer van. *Het nog te verschijnen “BNC-fiche Commissierapport over de staat van het Europese bankenraamwerk”, wordt bepalend voor de Nederlandse inzet richting Brussel. Nederland moet vol inzetten op een concurrerende bankensector.*

CONCRETE VOORBEELDEN IN FINANCIËLE REGELGEVING

- **Houd toezichtkosten beheersbaar:** Stijgende toezichtkosten kunnen toetreding bemoeilijken en het gelijke speelveld beïnvloeden.
Verzoek aan het kabinet: houd toezichtkosten beheersbaar door een passende overheidsbijdrage te introduceren en zo een prikkel te geven om kostenstijging te beteugelen.
- **Voorkom verdere nationale fiscale kop op banken:** Nederlandse banken dragen al relatief zwaar bij door een hogere effectieve belastingdruk dan Europese peers, mede door unieke nationale maatregelen (zoals de bankenbelasting en de minimumkapitaalregel).^v
Verzoek aan het kabinet: zie af van aanvullende nationale lasten en borg een gelijk speelveld binnen de EU.
- **Zorg voor transparante en vergelijkbare vastgoedrisicodata:** DNB publiceert geen verliesstatistieken voor vastgoedportefeuilles (CRR art. 125(3) en 126(3)), waardoor Nederlandse banken relatief meer kapitaal moeten aanhouden.
Verzoek aan het kabinet/DNB: publiceer deze data of zorg voor EU-conforme toepassing, zodat kapitaaleisen gebaseerd zijn op aantoonbare risico's en internationaal vergelijkbaar zijn.
- **Voorkom strengere nationale invulling van EU-beleggingsregels (ELTIF):** Nederland past zwaardere technische eisen toe op ELTIF-producten dan andere lidstaten.
Verzoek aan het kabinet: sluit aan bij de Europese interpretatie zodat Nederlandse aanbieders en beleggers geen concurrentienadeel ondervinden
- **Beperk nationale en Europese koppen op kapitaaleisen (macroprudentieel beleid):** Zo kent Nederland een Contracyclische Kapitaalbuffer ('positive neutral') die altijd aanstaat en een omvang heeft van 2%. Bijvoorbeeld Duitsland past deze buffer niet toe.
Verzoek aan het kabinet: onderbouw proactief de afwijking t.o.v. andere lidstaten en werk toe naar betere Europese afstemming

ⁱ European bank competitiveness rapport Oliver Wyman

ⁱⁱ NVB Consultatiereactie: concurrentievermogen van de bankensector in de EU

ⁱⁱⁱ Suggesties voor aandachtspunten bij bespreking van de SEO-evaluatie Wbft 2019 en de Kamerbrief 'Toekomst bekostiging financieel toezicht'

^{iv} Position Paper RTG situatie Iran en economische gevolgen

^v Analyse belastingbijdrage banken SEO economisch onderzoek

